

అరణ్యపర్వము - జ్ఞానప్రథము

విఘ్నేశ్వర ధ్యానమ్

నమస్తే గణనాథాయ గణానాం పతయే నమః ।
భక్తిప్రియాయ దేవేశ భక్తేభ్యః సుఖదాయక ॥

శ్రీనివాస ధ్యానమ్

అనన్తవేదసంవేద్యం నిర్దోషం గుణసాగరమ్ ।
అతీంద్రియం నిత్యముక్తం శ్రీనివాసం భజేనిశమ్ ॥

శ్రీ కృష్ణ ధ్యానమ్

వందే నవఘనశ్యామం పీతకాశేయవాససమ్ ।
సానన్దం సున్దరం శుద్ధం శ్రీకృష్ణం ప్రకృతేః పరమ్ ॥

వ్యాస ధ్యానమ్

వేదవ్యాసం స్వాత్మరూపం సత్యసన్దం పరాయణమ్ ।
శాన్తం జితేంద్రియక్రోధం సశిష్యం ప్రణమామ్యహమ్ ॥

అథ సంకల్పః

శ్రీమదాదివరాహక్షేత్రే, విరాజమానస్య, జగద్రక్షణార్థమవతీర్ణస్య, శ్రీమదఖి-
లాండకోటిబ్రహ్మాండనాయకస్య, శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామినః,
పరిపూర్ణానుగ్రహేణ, సర్వేషాం, భక్తజనానామ్, ఆధివ్యాధినివృత్తిద్వారా,
ఆయురారోగ్యైశ్వర్యాభివృద్ధ్యర్థం, సర్వారిష్టనివృత్తిద్వారా సకలశ్రేయోఽ-
భివృద్ధ్యర్థం, ధర్మార్థకామమోక్షాఖ్య, చతుర్విధ, పురుషార్థసిద్ధ్యర్థం,
సమస్తపాపక్షయార్థం, శ్రీపరమేశ్వరప్రీత్యర్థం శ్రీమన్మహాభారతే, వనపర్వణి,
యథాశక్తి, ద్వితీయాధ్యాయాన్తర్గత, శ్లోకపారాయణం, ఆచార్యముఖేన
కరిష్యామహే.

శ్రీకృష్ణపరబ్రహ్మణే నమః

అథ శ్రీమన్మహాభారతే వనపర్వణి అరణ్యపర్వణి పాండవానాం ప్రవ్రజనే
ద్వితీయాధ్యాయః ॥2॥

అనిత్యం యౌవనం రూపం జీవితం రత్నసంచయః।
ఐశ్వర్యం ప్రియసంవాసః గృద్ధ్యేత్తత్ర న పండితః ॥ ॥2-47॥

త్యజేత సంచయాంస్తస్మాత్ తజ్ఞాన్ క్లేశాన్ సహేత చ।
న హి సంచయవాన్ కశ్చిత్ దృశ్యతే నిరుపద్రవః।
అతశ్చ ధార్మికైః పుంభిః అనీహార్థః ప్రశస్యతే ॥ ॥2-48॥

ధర్మార్థం యస్య విత్తేహో వరం తస్య నిరీహతా।
ప్రక్షాలనాద్ధి పంకస్య శ్రేయో న స్పర్శనం నృణాం॥ ॥2-49॥

యుధిష్ఠిరైవం సర్వేషు న స్పృహం కర్తుమర్హసి।
ధర్మేణ యది తే కార్యం విముక్తేచ్ఛో భవార్థతః॥ ॥2-50॥

యుధిష్ఠిర ఉవాచ।

నార్థోపభోగలిప్సార్థమియమర్థేప్పుతా మమ।
భరణార్థం తు విప్రాణాం బ్రహ్మన్కాంక్షే న లోభతః॥ ॥2-51॥

కథం హ్యస్మద్విధో బ్రహ్మాన్ వర్తమానో గృహోశ్రమే।
భరణం పాలనం చాపి న కుర్యాదనుయాయినాం॥ ॥2-52॥

సంవిభాగో హి భూతానాం సర్వేషామేవ దృశ్యతే।
తద్దైవాపచమానేభ్యః ప్రదేయం గృహమేధినా॥ ॥2-53॥

తృణాని భూమిరుదకం వాక్చతుర్థీ చ సూన్యతా।
సతామేతాని గేహేషు నోచ్ఛిద్యంతే కదాచన ॥ ॥2-54॥

దేయమూర్తస్య శయనం స్థితశ్రాంతస్య చాసనం।
తృషితస్య చ పానీయం క్షుధితస్య చ భోజనం॥ ॥2-55॥

చక్షుర్దద్యాన్మనో దద్యాత్ వాచం దద్యాత్ సుభాషితమ్ |
ఉత్థాయ చాసనం దద్యాతే ఓష ధర్మః సనాతనః | ||2-56||

అగ్నిహోత్రమనద్వాంశ్చ జ్ఞాతయోఽతిథివాంధవాః |
పుత్రా దారాశ్చ భృత్యాశ్చ నిర్దహేయిరపూజితాః || ||2-57||

ఆత్మార్థం పాచయేన్నాన్నం న వృథా ఘాతయేత్పశూన్ |
న చ తత్ స్వయమశ్శీయాత్ విధివత్ యన్న నిర్వపేత్ || ||2-58||

శ్వభ్యశ్చ శ్వపచేభ్యశ్చ వయోభ్యశ్చావపేద్భువి |
వైశ్వదేవం హి నానైతత్ సాయం ప్రాతశ్చ దీయతే || ||2-59||

విఘసాశీ భవేత్తస్మాత్ నిత్యం చామృతభోజనః |
విఘసో భుక్తశేషం తు యజ్ఞశేషం తథామృతం || ||2-60||

చక్షుర్దద్యాన్మనో దద్యాత్ వాచం దద్యాచ్ఛ సూన్యతాం |
అనువ్రజేదుపాసీత స యజ్ఞః పంచదక్షిణాః || ||2-61||

యో దద్యాదపరిక్లిష్టమ్ అన్నమధ్వని వర్తతే |
శ్రాంతాయాదృష్టపూర్వాయ తస్య పుణ్యఫలం మహత్ || ||2-62||

ఏవం యో వర్తతే వృత్తిం వర్తమానో గృహోశ్రమే |
తస్య ధర్మం పరం ప్రాహుః కథం వా విప్ర మన్యసే || ||2-63||

శౌనక ఉవాచ |

అహో బత మహాత్కష్టం విపరీతమిదం జగత్ |
యేనాపత్రపతే సాధుః అసాధుస్తేన తుష్యతి || ||2-64||

శిశ్నోదరకృతేఽప్రాజ్ఞః కరోతి విషసం బహు |
మోహరాగవశాక్రాంతః ఇంద్రియార్థవశానుగః || ||2-65||

హ్రీయతే బుధ్యమానోఽపి నరో హారిభిరింద్రియైః |
విమూఢసంజ్ఞో దుష్టాశ్చైః ఉద్భ్రాతైరివ సారథిః || ||2-66||

షడింద్రియాణి విషయం సమాగచ్ఛంతి వై యదా
తద్రా ప్రాదుర్భవత్యేషాం పూర్వసంకల్పజం మనః॥ ॥2-67॥

మనో యస్యేంద్రియస్యేహ విషయాన్యాతి సేవితుం
తస్యాత్సుక్యం సంభవతి ప్రవృత్తిశ్చోపజాయతే ॥ ॥2-68॥

తతః సంకల్పబీజేన కామేన విషయేషుభిః
విద్ధః పతతి లోభాగ్నా జ్యోతిర్లోభాత్పతంగవత్ ॥ ॥2-69॥

తతో విహరైరాహరైః మోహితశ్చ యథేష్పయా
మహామోహే సుఖేమగ్నః నాత్మానమవబుధ్యతే॥ ॥2-70॥

ఏవం పతతి సంసారే తాసు తాస్విహ యోనిషు
అవిద్యాకర్మత్పస్లాభిః భ్రామ్యమాణోఽథచక్రవత్॥ ॥2-71॥

బ్రహ్మాదిషు తృణాంతేషు భూతేషు పరివర్తతే
జలే భువి తథాఽఽకాశే జాయమానః పునః పునః॥ ॥2-72॥

అబుధానాం గతిస్త్యేషాం బుధానామపి మే శృణు
యే ధర్మే శ్రేయసి రతాః విమోక్షరతయో జనాః॥ ॥2-73॥

తదిదం వేదవచనం కురు కర్మ త్యజేతి చ
తస్మాద్ధర్మానిమాన్సర్వాన్ నాభిమానాత్సమాచరేత్॥ ॥2-74॥

ఇజ్యాధ్యయనదానాని తపః సత్యం క్షమా దమః
అలోభ ఇతిమార్గోఽయం ధర్మస్యాష్టవిధః స్మృతః॥ ॥2-75॥

అత్ర పూర్వశ్చతుర్వర్గః పితృయాణపథే స్థితః
కర్తవ్యమితి యత్కార్యం నాభిమానాత్సమాచరేత్॥ ॥2-76॥

ఉత్తరో దేవయానస్తు సద్భిరాచరితః సదా
అస్యాంగేనైవ మార్గేణ విశుద్ధాత్మా సమాచరేత్॥ ॥2-77॥

సమ్యక్సంకల్పసంబంధాత్ సమ్యక్చేంద్రియనిగ్రహాత్ |
సమ్యగ్వ్రతవిశేషాచ్చ సమ్యక్చ గురుసేవనాత్ || 2-78 ||

సమ్యగాహారయోగాచ్చ సమ్యక్చాధ్యయనాగమాత్ |
సమ్యక్కర్మోపసన్న్యాసాత్ సమ్యక్చిత్తనిరోధనాత్ || 2-79 ||

ఏవం కర్మాణి కుర్వంతి సంసారవిజిగీషవః |
రాగద్వేషవినిర్ముక్తా ఐశ్వర్యం దేవతాగతాః || 2-80 ||

రుద్రాః సాధ్యాస్తథాఽఽదిత్యాః వసవోఽథ తథాశ్వినౌ |
యోగైశ్వర్యేణ సంయుక్తాః ధారయంతి ప్రజా ఇమాః || 2-81 ||

తథా త్వమపి కౌంతేయ శమమాస్థాయ పుష్కలం |
తపసా సిద్ధిమన్విచ్ఛ యోగసిద్ధిం చ భారత || 2-82 ||

పితృమాతృమయీ సిద్ధిః ప్రాప్తా కర్మమయీ చ తే |
తపసా సిద్ధిమన్విచ్ఛ ద్విజానాం భరణాయ వై || 2-83 ||

సిద్ధా హి యద్యదిచ్ఛంతి కుర్వతే తదనుగ్రహాత్ |
తస్మాత్తపః సమాస్థాయ కురుష్వాత్మమనోరథం || 2-84 ||

ఇతి శ్రీమన్మహాభారతే వనపర్వణి అరణ్యపర్వణి పాండవనాం ప్రవ్రజనే

ద్వితీయాధ్యాయః || 2 ||

శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామి వారి గోవిందనామావళి

అథ క్షమాప్తార్థనా

యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।
తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోఽస్తుతే ॥

అథ లోకక్షేమప్రార్థనా

స్వస్తిప్రజాభ్యః పరిపాలయంతాం న్యాయ్యేనమార్గేణ మహీం మహీశాః ।
గోబ్రాహ్మణేభ్యశ్శుభమస్తు నిత్యం లోకాస్సమస్తాస్సుఖినో భవన్తు ॥

అథ భగవత్సమర్పణమ్

కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేస్స్వభావాత్ ।
కరోమి యద్యత్సకలం పరస్మై నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

అథ మంగళమ్

శ్రీయఃకాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేఽర్థినామ్ ।
శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥

